

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про амністію у 2024 році у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації для участі у захисті суверенітету і державної цілісності України

У зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, керуючись принципом гуманізму, відповідно до статті 92 Конституції України, положень Кримінального кодексу України і Закону України «Про застосування амністії в Україні» Верховна Рада України постановляє:

Стаття 1. Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, визнаних винними у вчиненні необережного або умисного злочину, які не є особливо тяжкими відповідно до статті 12 Кримінального кодексу України, а також осіб, кримінальні справи стосовно яких за зазначеними злочинами розглянуті судами, але вироки стосовно них не набрали законної сили крім тих, які вчинили злочини проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255-1, 257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442 Кримінального кодексу України, за умови, що особа підпадає під проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, відповідно до висновку про придатність особи до несення військової служби в умовах воєнного стану, за умови що вона придатна до військової служби за станом здоров'я і віком та надає особисте зобов'язання невідкладно, але не пізніше протягом 24-х годин з'явитись для призову на військову службу під час мобілізації.

У разі нез'явлення такої особи у зазначений в абзаці першому цієї частини строк до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем реєстрації або визначеної військової частини, а також у разі отримання такою особою відмови територіального центру комплектування та соціальної підтримки у проходженні військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період територіальний центр комплектування та соціальної підтримки невідкладно, але не пізніше 24 годин, інформує про такі обставини прокурора.

Порядок та строки оскарження застосування цього Закону до певної категорії осіб вказуються в рішенні суду та оскаржуються в апеляційному суді з моменту оголошення рішення суду в продовж дії виконання особистого зобов'язання до дня припинення чи скасування воєнного стану. Апеляційна скарга на рішення суду розглядається не пізніше як через три дні після її надходження до суду апеляційної інстанції.

Стаття 2. Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, кримінальні справи стосовно яких розглянуті судами, але вироки стосовно них не набрали законної сили на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 3. Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, які підлягають звільненню від відбування покарання на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону, засуджених за кримінальні проступки, а також за злочини, що не є тяжкими та особливо тяжкими та не поєднані з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 4. Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, засуджених за умисні злочини, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років, на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 5. Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, засуджених за злочини, вчинені з необережності, за які законом передбачено покарання менш суворе, ніж позбавлення волі на строк більше дванадцяти років, на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 6. Звільнити від відбування покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, які виявили бажання невідкладно продовжити військову службу для відсічі збройної агресії Росії проти України крім тих, які підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255-1, 257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442 Кримінального кодексу України.

Стаття 7. Скасувати невідбуту частину покарання засудженим, які відбувають покарання у виді обмеження волі, та інші покарання, не пов'язані з позбавленням волі, за злочини, що не є особливо тяжкими, на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 8. Звільнити з місць обмеження волі засуджених, невідбута частина покарання у яких на день набрання чинності цим Законом становить менше одного року, на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 9. Амністія не застосовується до осіб, зазначених у статті 4 Закону України «Про застосування амністії в Україні», а також до осіб:

а) які після ухвалення вироку, але до повного відбуття покарання, знову вчинили умисний злочин;

б) які раніше звільнялися з місць позбавлення волі умовно-достроково і знову вчинили умисний тяжкий або особливо тяжкий злочин;

в) які звільнені судом від відбування покарання з випробуванням і до закінчення визначеного судом іспитового строку знову вчинили умисний тяжкий або особливо тяжкий злочин;

г) які мають дітей, яким не виповнилося 18 років, дітей-інвалідів та/або повнолітніх сина, дочку, визнаних інвалідами, і вчинили злочини, що посягають на життя, здоров'я, честь, гідність чи інші охоронювані законом права та інтереси цих дітей;

г) яких засуджено за умисні злочини, що спричинили загибель двох і більше осіб;

д) які мають одного чи обох батьків віком понад 70 років або визнаних інвалідами першої групи і вчинили злочини, що посягають на життя, здоров'я, честь, гідність чи інші охоронювані законом права та інтереси цих батьків;

е) які вчинили або яких засуджено за злочини проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255-1, 257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442 Кримінального кодексу України.

Стаття 10. Виконання цього Закону покладається на суди.

Питання про застосування амністії суд вирішує за ініціативою особи, яка підтримує публічне обвинувачення в суді чи здійснює нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, органу або установи виконання покарань, а також за ініціативою обвинуваченого (підсудного) чи засудженого, їхніх захисників чи законних представників.

Застосування цього Закону здійснюється щодо:

а) осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, та осіб, яких засуджено до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, крім покарання у виді штрафу, - за поданням органу виконання покарань, який здійснює контроль за поведінкою засудженого, або за клопотанням самої особи, її захисника чи законного представника на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону;

б) осіб, яких засуджено до покарання у виді штрафу, якщо на день набрання чинності цим Законом це покарання не виконано, - за клопотанням самої особи, її захисника чи законного представника на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону;

в) засуджених, які перебувають в установах виконання покарань, - за поданням начальника установи, погодженим з відповідною спостережною комісією, або за клопотанням самого засудженого, його захисника чи законного представника на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону, а щодо військовослужбовців, які тримаються в дисциплінарному батальйоні, - за поданням командування дисциплінарного батальйону, військової частини, начальника гарнізону, органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України або за клопотанням самого військовослужбовця, його захисника чи законного представника за умови, якщо особа виявила бажання невідкладно продовжити військову службу для відсічі збройної агресії Росії проти України.

До подання додаються довідка про заохочення і стягнення, особова справа засудженого та інші документи, необхідні для вирішення питання про застосування амністії;

г) осіб, стосовно яких судом ухвалені вироки, що не набрали законної сили, - за клопотанням самої особи, її захисника чи законного представника на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

У разі якщо до особи може бути застосовано декілька підстав, передбачених цим Законом, застосовується підстава, яка найбільшим чином поліпшує становище особи.

Особи, які за цим законом підпадають під амністію для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період повинні мати висновок про їх придатність до несення військової служби в умовах воєнного стану та не мати ризиків щодо спроби ухилення від проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Особи, які за цим законом підпадають під амністію, можуть у подальшому бути звільненими з військової служби під час дії воєнного стану виключно на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про

непридатність до військової служби з виключенням з військового обліку або про непридатність до військової служби з переоглядом через 6 - 12 місяців у наслідок отримання поранення під час виконання бойового або службового завдання через дії зовнішнього чинника чи дій ворога.

Питання про застосування амністії щодо осіб, яких засуджено судами іноземних держав і які відбувають покарання на території України, вирішують відповідні суди України з дотриманням вимог міжнародних договорів України.

Під час розгляду судами справ про застосування амністії участь прокурора в судовому засіданні є обов'язковою.

У судовому засіданні може брати участь захисник.

Застосування амністії не допускається, якщо обвинувачений (підсудний) або засуджений заперечує проти цього та не виявив бажання невідкладно, але не пізніше протягом 24-х годин з'явитись для призову на військову службу під час мобілізації або не виявив бажання невідкладно продовжити військову службу для відсічі збройної агресії Росії проти України.

Особа, щодо якої вирішується питання про застосування амністії, дає свою згоду суду в усній чи письмовій формі з обов'язковим зазначенням цього в журналі судового засідання.

Стаття 11. Рішення про застосування чи незастосування амністії приймається судом щодо кожної особи індивідуально після ретельної перевірки матеріалів особової справи та відомостей про поведінку засудженого за час відбування покарання за умови, що особа яка підлягає амністії виявила бажання невідкладно, але не пізніше протягом 24-х годин з'явитись для призову на військову службу під час мобілізації або виявила бажання невідкладно продовжити військову службу для відсічі збройної агресії Росії проти України.

Така особа викликається в судове засідання і може давати пояснення. Неявка цієї особи не зупиняє розгляду справи.

У разі відсутності необхідних відомостей про особу, до якої застосовується амністія, розгляд питання про застосування амністії відкладається до їх одержання.

Судам, а також органам та установам, на які покладено підготовку матеріалів для вирішення питань, пов'язаних із застосуванням цього Закону, надається право вимагати від відповідних установ необхідні відомості. Такі вимоги повинні бути виконані негайно.

Стаття 12. Дія цього Закону поширюється на осіб, які вчинили кримінальні правопорушення до дня набрання ним чинності включно за умови, що особа яка підлягає амністії виявила бажання невідкладно, але не пізніше протягом 24-х годин з'явитись для призову на військову службу під час мобілізації або виявила бажання невідкладно продовжити військову службу для відсічі збройної агресії Росії проти України, і не поширюється на осіб, які вчинили триваючі або продовжувані кримінальні правопорушення, якщо вони закінчені, припинені або перервані після набрання чинності цим Законом.

Особи, засуджені за вчинення кримінального правопорушення на момент набрання чинності цим Законом, які відповідно до цього Закону підлягають звільненню від відбування (подальшого відбування) покарання, звільняються не пізніше ніж протягом двох місяців з дня опублікування цього Закону.

У зв'язку із триваючою збройною агресією Російської Федерації проти України, з метою відсічі збройної агресії, чинність амністії поширюється на осіб, які вчинили кримінальні правопорушення після дня набрання чинності цим Законом до дати припинення або скасування воєнного стану, за умови обов'язкового виконання до цієї дати вимог, передбачених цим Законом.

Стаття 13. Особам, яким скорочується невідбута частина покарання, визначення нового строку покарання обчислюється з дня набрання чинності цим Законом.

Про нове обчислення строку покарання і дату закінчення відбування покарання засуджені повинні бути офіційно поінформовані протягом одного місяця з дня опублікування цього Закону.

Стаття 14. До осіб, яким строк покарання було скорочено в порядку амністії або які були частково звільнені від відбування основного покарання в порядку помилування, амністія застосовується виходячи із строку покарання, встановленого згідно з відповідними актами на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Стаття 15. Особи, на яких поширюється дія цього Закону, можуть бути звільнені від відбування основного і додаткового покарання, призначеного судом, крім конфіскації майна, у частині вироку, що не була виконана на день набрання чинності цим Законом на підставі та за умови зазначені статтею 1 цього Закону.

Особам, засудженим до покарання (основного чи додаткового) у виді штрафу, сума штрафу, сплаченого ними до прийняття судом рішення про звільнення від відбування покарання у зв'язку з амністією, не повертається.

Стаття 16. Кабінету Міністрів України, обласним, Київській міській, районним, районним у місті Києві державним адміністраціям, виконавчим органам сільських, селищних, міських, районних у містах рад забезпечити організацію своєчасного обліку звільнених відповідно до цього Закону осіб, здійснення стосовно них заходів соціального патронажу відповідно до Закону України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента «Про введення воєнного стану в Україні», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» тощо та забезпечити контроль за поведінкою цих осіб.

Стаття 17. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, і підлягає виконанню протягом трьох місяців для засуджених по яким винесено покарання, а для осіб, які вчинили кримінальні правопорушення після дня набрання чинності цим Законом – до припинення або скасування воєнного стану.

**Голова Верховної Ради
України**

